

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

***Definicja i wzór wyliczenia
efektów ekologicznych
związanych z gospodarką
ściekową***

Listopad 2016

[na podstawie wytycznych NFOŚiGW]

Spis efektów

Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	3
Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji	7

Nazwa efektu

Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków

Jednostka miary

RLM

RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców) – przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę.

$$RLM = \frac{Q \left[\frac{m^3}{d} \right] \times BZT5 \left[\frac{gO_2}{m^3} \right]}{60 \left[\frac{gO_2}{d \times osoba} \right]}$$

Definicja

Efekt przedstawia rezultat realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej i określa wyrażoną w RLM wielkość ładunku zanieczyszczeń poddanego oczyszczaniu zgodnie z Dyrektywą 91/271/EWG, pochodzącego od nowych użytkowników oraz użytkowników obecnych w przypadku, gdy byli oni dotychczas obsługiwani przez system niedotrzymujący standardów określonych w Dyrektywie.

Wzór/sposób liczenia

Przy obliczaniu wskaźnika efektu powinno się brać pod uwagę sumaryczny ładunek pochodzący:

- od stałych mieszkańców;
- od osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji (na podstawie liczby zarejestrowanych miejsc noclegowych);
- ze ścieków przemysłowych pochodzących z przedsiębiorstw, działalności gospodarczej i usługowej (w tym użyteczności publicznej), które są odprowadzane do systemów kanalizacji sanitarnej lub do komunalnej oczyszczalni ścieków;
- od wszystkich pozostałych ścieków komunalnych, które są doprowadzane do systemów kanalizacji lub oczyszczalni ścieków.

Dla stałych mieszkańców przyjmuje się, że 1 mieszkaniec = 1RLM, dla osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji - 1 zarejestrowane miejsce noclegowe = 1RLM, natomiast ładunek zanieczyszczeń dla ścieków odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych (w tym użyteczności publicznej) należy przeliczać zgodnie z definicją RLM i podawać w jednostkach miary.

W przypadku obiektów użyteczności publicznej, które obecnie korzystają ze zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę, jednakże nie posiadają urządzeń do oczyszczania ścieków możliwe jest wyliczenie liczby osób na podstawie obecnego zużycia wody w stosunku do średniego jej zużycia przez mieszkańca na danym terenie. W analizach powinny zostać uwzględnione tylko te obiekty użyteczności publicznej, dla których możliwe jest udokumentowanie ponoszenia określonych opłat za wodę.

Przykłady określania wartości wskaźnika w zależności od zakresu rzeczowego przedsięwzięcia oraz rodzaju i wielkości uzyskiwanych efektów:

1. Przedsięwzięcie obejmuje **budowę nowej oczyszczalni ścieków** o wydajności projektowej 11 000 RLM. Oczyszczalnia znajduje się na terenie aglomeracji o wielkości 9 000 RLM, 8 000 RLM jest

obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną:

- a. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 11 000 RLM i nie będą przyjmowane ścieki dowożone,
- b. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 8 000 RLM i nie będą przyjmowane ścieki dowożone,
- c. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 8 000 RLM i będą przyjmowane ścieki dowożone o ładunku zanieczyszczeń 500 RLM.

Wartości wskaźnika w poszczególnych przypadkach:

- a. 11 000 RLM
- b. 8 000 RLM
- c. 8 500 RLM

2. Przedsięwzięcie obejmuje **rozbudowę/modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków i zwiększenie jej wydajności** nominalnej z obecnych 20 000 RLM do 25 000 RLM. Oczyszczalnia znajduje się na terenie aglomeracji o wielkości 22 000 RLM, 21 000 RLM jest obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną. Obecnie do oczyszczalni dopływają ścieki od 19 000 RLM, 2 000 RLM podłączonych do sieci jest obsługiwanych przez inne oczyszczalnie:

- a. do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości 19 000 RLM i nie są przyjmowane ścieki dowożone, 2 000 RLM podłączonych do sieci jest obsługiwanych przez inne oczyszczalnie, po realizacji inwestycji nie nastąpi zmiana tych ilości,
- b. po realizacji inwestycji do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 19 000 RLM bez zmian, ale dodatkowo będą przyjmowane ścieki dowożone o ładunku zanieczyszczeń 2 000 RLM,
- c. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 21 000 RLM i nie będą przyjmowane dodatkowe ścieki dowożone (2 000 RLM obsługiwane przez inne oczyszczalnie zostanie skierowane na tę oczyszczalnię),
- d. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 21 000 RLM (2 000 RLM obsługiwane przez inne oczyszczalnie zostanie skierowane na tę oczyszczalnię) i będą przyjmowane dodatkowe ścieki dowożone w ilości 3 000 RLM.

Wartości wskaźnika w poszczególnych przypadkach:

- a. 0 RLM
- b. 2 000 RLM
- c.
  - i. 2 000 RLM, ale tylko w sytuacji, gdy oczyszczalnie, do których dotychczas były odprowadzane te ścieki miały niższy stopień oczyszczania niż oczyszczalnia, do której są teraz odprowadzane,
  - ii. 0 RLM w sytuacji, gdy oczyszczalnie, do których dotychczas były odprowadzane te ścieki miały ten sam stopień oczyszczania co oczyszczalnia, do której są teraz odprowadzane,
- d.
  - i. 5 000 RLM (2 000 RLM + 3 000 RLM) ale tylko w sytuacji, gdy oczyszczalnie, do których dotychczas były odprowadzane te ścieki miały niższy stopień oczyszczania niż oczyszczalnia, do której są teraz odprowadzane,
  - ii. 3 000 RLM, czyli ładunek od dodatkowych ścieków dowożonych, w sytuacji, gdy oczyszczalnie, do których dotychczas były odprowadzane ścieki z sieci kanalizacyjnej o 2 000 RLM, miały ten sam stopień oczyszczania co oczyszczalnia,

3. Przedsięwzięcie obejmuje **rozbudowę/modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków**, ale w wyniku przedsięwzięcia nie następuje zwiększenie wydajności tej oczyszczalni (np. realizowana

jest tylko część osadowa oczyszczalni). Oczyszczalnia ma nominalną wydajność 25 000 RLM, do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości 22 000 RLM.

Wartość wskaźnika - 0 RLM.

4. W ramach projektu **zmodernizowano oczyszczalnię ścieków** o nominalnej wydajności 15 000 RLM, **w celu dostosowania jakości oczyszczonych ścieków do wymogów Dyrektywy 91/271/EWG:**

- a. Do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości 12 000 RLM, i nie są przyjmowane ścieki dowożone,
- b. Do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości 12 000 RLM, i są przyjmowane ścieki dowożone w ilości 1 000 RLM.

Wartości wskaźnika w poszczególnych przypadkach:

- a. 12 000 RLM
- b. 13 000 RLM

5. Przedsięwzięcie obejmuje **rozbudowę zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej** i umożliwienie podłączenia 2 000 RLM (wskaźnik planowany):

- a. W wyniku realizacji przedsięwzięcia podłączyło się 1 500 RLM,
- b. W wyniku realizacji przedsięwzięcia podłączyło się 2 000 RLM,
- c. W wyniku realizacji przedsięwzięcia podłączyło się 2 200 RLM.

Wartości wskaźnika osiągniętego w poszczególnych przypadkach:

- a. 1 500 RLM,
- b. 2 000 RLM,
- c. 2 200 RLM.

6. Przedsięwzięcie obejmuje **rozbudowę/modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków i zwiększenie jej wydajności** nominalnej z obecnych 20 000 RLM do 25 000 RLM. Ponadto następuje **rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej** i zostaje planowane podłączenie 1 000 RLM. Obecnie 20 000 RLM jest obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną:

- a. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 20 000 RLM i nie będą przyjmowane ścieki dowożone, dodatkowe 1 000 RLM zostanie podłączone i również będzie dopływało do oczyszczalni,
- b. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 20 000 RLM i nie będą przyjmowane ścieki dowożone, dodatkowe 300 RLM zostanie podłączone i również będzie dopływało do oczyszczalni, natomiast 200 będzie to możliwe, ale nie będzie podłączone,
- c. do oczyszczalni będą dopływały ścieki w ilości 20 000 RLM, 500 dodatkowych zostanie podłączonych i będzie dopływało na oczyszczalnię oraz będą przyjmowane dodatkowe ścieki dowożone w ilości 3 000 RLM.

Wartości wskaźnika osiągniętego w poszczególnych przypadkach:

- a. 1 000 RLM,
- b. 300 RLM,
- c. 3 500 RLM.

7. Przedsięwzięcie obejmuje **rozbudowę/modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków**, ale w wyniku przedsięwzięcia nie następuje zwiększenie wydajności tej oczyszczalni (np. realizowana jest tylko część osadowa oczyszczalni). Oczyszczalnia ma nominalną wydajność 25 000 RLM, do oczyszczalni dopływają ścieki w ilości 22 000 RLM. Ponadto następuje **rozbudowa sieci kanalizacyjnej**, która umożliwić ma (wskaźnik planowany) podłączenie kolejnych 500 RLM:

- a. Podłączyło się 500 RLM,
- b. Podłączyło się 300 RLM, pozostałe 200 RLM podłączy się później.

Wartości wskaźnika osiągniętego w poszczególnych przypadkach:

- a. 500 RLM,
- b. 300 RLM.

8. Przedsięwzięcie obejmuje **modernizację sieci kanalizacyjnej**, która obsługuje 2 000 RLM:
- a. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nie następuje zmiana ilości obsługiwanych RLM i wynosi 2 000 RLM,
  - b. W wyniku realizacji przedsięwzięcia, oprócz dotychczas obsługiwanych 2 000 RLM zostaje podłączonych kolejne 500 RLM.

Wartości wskaźnika:

- a. 0 RLM,
- b. 500 RLM.

9. Przedsięwzięcie obejmuje **modernizację zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej**, która obsługuje 2 000 RLM. Modernizacja ta polega na **przełączeniu tej sieci do oczyszczalni ścieków, która ma wyższy stopień oczyszczania** ścieków, niż oczyszczalnia, do której te ścieki były odprowadzane dotychczas (np. likwidacja małej osiedlowej oczyszczalni i skierowanie ścieków do centralnej oczyszczalni).

Wartości wskaźnika - 2 000 RLM.

10. Przedsięwzięcie obejmuje **budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków**, które obsłużą 2 000 RLM (wskaźnik planowany):

- a. W wyniku realizacji przedsięwzięcia 2 000 RLM jest obsługiwanych przez PBOŚ,
- b. W wyniku realizacji przedsięwzięcia 1 800 RLM jest obsługiwanych przez PBOŚ.

Wartości wskaźnika osiągniętego:

- a. 2 000 RLM,
- b. 1 800 RLM.

11. Przedsięwzięcie obejmuje **budowę połączeń do zbiorczych systemów kanalizacyjnych** dla 2000 RLM:

- a. W wyniku realizacji przedsięwzięcia 2 000 RLM zostanie podłączonych do istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- b. W wyniku realizacji przedsięwzięcia 1 800 RLM zostanie podłączonych do istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- c. W wyniku realizacji przedsięwzięcia 2 000 RLM zostanie podłączonych do budowanej sieci kanalizacyjnej.

Wartości wskaźnika:

- a. 2 000 RLM,
- b. 1 800 RLM,
- c. 0 RLM (wskaźnik zostanie ujęty w umowie dotyczącej budowy sieci kanalizacyjnej).

Zakres przedsięwzięć jakie wchodzi w zakres miernika

1. Budowa, rozbudowa oczyszczalni ścieków komunalnych.
2. Budowa, rozbudowa zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej.
3. Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków.
4. Budowa połączeń do zbiorczych systemów kanalizacyjnych.

Nazwa efektu

Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji

Jednostka miary

RLM

RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców) – przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę.

$$RLM = \frac{Q \left[\frac{m^3}{d} \right] \times BZT5 \left[\frac{gO_2}{m^3} \right]}{60 \left[\frac{gO_2}{d \times osoba} \right]}$$

Definicja

Efekt przedstawia rezultat realizacji przedsięwzięć z zakresu ochrony wód polegających na modernizacji oczyszczalni ścieków i/lub modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych i określa on wyrażoną w RLM wielkość ładunku zanieczyszczeń transportowanego i poddanego oczyszczaniu zgodnie z Dyrektywą 91/271/EWG za pomocą tych urządzeń/obiektów.

Wzór/sposób liczenia

Przy obliczaniu wskaźnika efektu dla przedsięwzięć obejmujących modernizację zbiorczych systemów kanalizacyjnych należy brać pod uwagę ładunek RLM podłączony do modernizowanego odcinka kanalizacji, dla pozostałych urządzeń/obiektów – ich przepustowość po modernizacji wyrażoną w RLM.

Zakres przedsięwzięć jakie wchodzą w zakres miernika

1. Modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych.
2. Modernizacja zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej.